

שספר על התפלות ועל המתיצה בת"א, והיהודי הגר ברחוב הגדוד העברי בת"א — היה מקבל רק 25 קופ.

אנב, לאחר שמר דיונגוף אין כחו עכשיו אלא על ה י ב ש ה, כפי שהצהיר לרב ניסנבוים בורשוי, רצוי לבחד במר-עיר שני, שכחו יפה בים: אני מציע את השתיין כז...

* * *

ומספרים כי פעם באו החסידים ל ש ד ל י צ וספרו לרבם, כי הרבי מביאלה אמר לחסידיו כי שדליץ יש בסופה „צדיק“ רע.

וענה להם הרבי משדליץ תוך כדי דיבור: — נו, ולמאי כביאלה אין „צדיק“ לגמרי?..

ספור חסידי קטן זה עלה בזכרוני בשבוע זה כשעה שקראתי ב„דאר היום“ את מאמרו של בן אבי „למסורת אנכי“ על „התיקון“ הנפלא, שהביא הרב איתמר בתורתנו הקדושה: על תקרא „לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך“ אלא „לך-לך מארעך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר ארצך“.

ובכן, במלה „מארצך“ יש „צדיק“ רע וצדיק דעת לתקן ע"י מתיקת תג קטן — עין תחת צדיק — ולקרא „מארעך“, ולעומת זה ב„אראך“ אין „צדיק“ לגמרי וצ"ל „ארצך“...

„זה הכל!“

* * *

ומשנסתיימה מלחמת התנופה על קור-שת הישבת בק"ס חיפה, אשר נמשכה „בלא עין הרע“ כירח תמים, כשאשרה סוף סוף חוקת השבת

(הסוף בעמוד ז')

כלפי מאי ספרתי לכם כל זאת? — כלפי זה שקבלתי בכת אחת שני מכתבים מת"א, שני כתבים המכתשים זא"ז. יהודי אחד, הגר ברחוב הגדוד, מתמרמר כנגד הלול שב"ק: „כיון שהגיעה

— הוא אומר במכתבו — שקיעת החמה ביום הששי, רואים ברחוב בדרך ת"א בפנית העליה שורה ארוכה של מצחצחי געלים ערבים, כחמשה עשר בערך, שהם יושבים ומצחצחים במחירות ובחריצות. וביום שבת קדש בבקר עוד סתרבה העבודה לכבוד היום, וגם אחה"צ נמשכת הע-

בודה.“

ואין צריך לומר מה שנעשה שם על הפלגיה בת"א ועל מרת הצניעות שהיא הולכת ורופפת ר"ל על החולות לעיני השמש, ואוי לעינים...

ובמכתב השני כותב לי „תייר“ אמריקאי-רומיני לפני צאתו לדרך אמריקתה, כי בתל אביב מתפללים הרכה יותר מאשר בירושלים עיה"ק. (די-זנוגף אמר בווארשה שבת"א מתפללים לא פחות מאשר בווארשה!). ושם על חוף בין „פלגות“ יש-

ראל ובין אניות „תרשיש“, שם על האכסדרה של מלון ורשבסקי (גם בת"א יש מלון בשם זה!), אפשר לראות יהודיות היושבות בשב"ק וקוראות ב„צאינה וראינה“ שלהן, ויהודי עומד מעומף בט-

לית גדולה ומעוטררה ופניו מורחה, כשעה שצננות חוה מלפני עץ הדעת עוברת לפניו מערבה...

וכמה גדולים דברי ההמון: בדרך שאדם רוי צה ללכת מוליכים אותו, מי לבית הכנסת ומי ל„מנין“ על החולות, להבדיל אלף הבדלות.

ובטוח אני כי הרב הברדיטשובי היה נתן 3 ר"ל לתייר האמריקאי הרומיני, או לדיונגוף

— „מיתל באריו!“ (כמו פרו). — העיר לו הקייטן הברותי אשר לימינו.

הרגשתי כי ה„אקציות“ של היהודי התל-אביבי עלו באותה שעה...

* * *

ומתחמת שאוהבים אתם לשמע ספורי-מעשיות מרי עזמות, ע"כ אספר לכם מעשה מעני-נא דיומא מרי לוי יצחק מברדיטשוב שבא אליו אורח אחד. „טהיבן יהודי?“ — שואל הצדיק, ולנה האורח שהוא מאודיסה. ובימים ההם היתה אודיסה מפורסמת לעיר חפשית, מעין עיר מקלט, שנהרו אליה אנשים מכל העולם כמו לאמריקה או לתל אביב... שואל אותו הרב, מה נשמע באודיסה.

ועונה לו האורח, שאודיסה היא עיר מלאה מצוות כרימון ויש בה יהודים יראי שמים המתפללים תמיד וגם מקוה כשרה. כשבא אורח לשם, מארי-דים אותו באכילה, שתיה ולינה ולפני צאתו לדרך תחבים לתוך ידו גם רובלים אחרים. הצדיק שמח על פרישת שלום זו ונתן לאורח 3 ר"ל.

אורח זה ספר את הענין לאורח שני, ג"כ מאודיסה, והאורח הזה הלך אף הוא לאותו צדיק ועל שאלתו של זה על אודיסה, ענה לו כי זוהי עיר נלוזה שיש בה בתי תיאטרות ותענוגים ומ-חללים בה את השבת. הצדיק צוה לתת לו 25 קו-פיסאות. „הא כיצד?“ — שאל היהודי, „מפני מה נתן הרב לאורח הראשון 3 ר"ל ולי רק 25 קופ.“? וענה לו הרב: „היהודי ההוא היה ראוי ליתר משלשה ר"ל ואתה, רי יהודי, אינך ראוי גם

ל25 הקופיסאות, הוא מצא באודיסה מה שחפש, וכן היה גם אתך.“

ובנימוסיהם בא"י. כי ארבע קטיגוריות הן לש-כנינו הנתפשים בדבר עכירה ואינם בני-עונשין, כידוע: 1) עד שלושים שנה ועד בכלל הם נקר-אים „אוולאד“ (ילדים) בלע"ז. 2) בן ארבעים שנתפס בגנבה או בעברה אחרת הוא „גאאהיל“ (פרא). 3) בן חמשים שחטא הוא „טנבל“ (הר-יוט). 4) ומכאן ואילך, הם נעשים „מסכין“ (מסכן...)

ועוד זאת: בני-דודנו ידועים ומפורסמים הם מקדמות-דנא במדת „הכנסת אורחים“ ומקב-לים תמיד את אורחיהם בספ"י, ועכשיו שבאו היהודים רצו ה„אוולאד“ לקבל את פניהם בפר-חים, אלא מפני חוסר שושנים זרקו עליהם מה שמצאו תחת ידיהם — א ב נ י ס... * * *

שאלני סוחר עשיר ממצרים, שהתארח עמי בלבנון, מאיזה ארץ באתי?

— מפלסטין, עניתו בגאווה.

— מאיזה עיר?

— מ„קודס“ (ירושלים), היתה תשובתי.

— מן „נפס-אל-קודס“ — שאל שוב המצרי בלשונו — כלומר: מירושלים גופא, ירושלים העתיקה?

ונישתיק... — ומאיזה עיר הוא חברך? — שאל שוב בהורותו באצבע על בן לויטי מא"י.

— מתל-אביב... — שו? מן „תאל-אביב“? שאל בשמ-חה — בראווא! „טאפיש מיתל תל-אביב!“ (אין בת"א!) „מיתל סכנדריה!“ (כמו אלכסנדריה!).

אמר עזמות...

שלים... נרעש ונרגש היה אז ממראה עיניו וממשמע אזניו ולא פעם הגיש בחשאי את מטפחתו הרטובה לעיניו... ואולם, אחרי שנה כמעט, רא-נו תחת נציבותו של הנציב השלישי את חרבן-ירושלים השלישי בחדש אב...

זה היה ב כ ע מ ו, לא של נציבנו עכשיו כי אם של בן-דודו וסודמו... * * *

הכל יודעים כי איננו חבר ל„ברית שלום“ ולא קראתי עד כה את „שאיפותינו“ ולא נגעתי אפילו בחנורתן האדומה. ובכ"ז מצטער אני מאד — למה אכחד? — על כל הטררם שעשה פיק-פשה בעבר הירדן מסביב ל„מאורע הפשוט“ שאירע ליהודים ע"י ה„אוולאד“.

אנגלי זה שפקח הוא, מה ראה על כמה להביא ל„חד-גדיא“ כמה מנינים מ„השקצים“ מבני דודנו, בוקה ומבוקה: ומבולקה, ולב נמס ו פ י ק ברכים, וכל כך למה? — מפני שה„אוולאד“ האלה מ„תינוקות-של-בית-רבם“ מש-תעשעים וזורקים קצת אבנים קטנות על ה„טרומ-בילים“ של ה„יאהוד“ וה„סהיוניון“. וכי כמה גרו-עות האבנים האלה מכל אותן האבנים הנופלות, כידוע, מן השמים על ראשי ישראל עם קרש בעמ-דם להתפלל לפני הכותל המערבי?...

ויסלח-נא לי פיק-פשה אם אזכיר לו הפעם הלכה מפורשה שנעלמה ממנו בתורת בני-דודנו

ועכשיו, צאו וראו כמה גדולים דברים תז"ל, שאמרו: בשלשה דברים אדם ניכר — בכיסו, בכוסו ובכעסו. והא ראייה:

לפני כמה שנים נכנס נציבנו הראשון, הנציב ביהודה, לבית-הכנסת הגדול בתל-אביב שעמד בבנינו, ברך עליו בקול רם ברכת „שהחיינו“ ושלח לגבאים שיק ע"ס 5 ל"י.י.

ד"ר ויצמן לא ברך „שהחיינו“, אבל שלח המחאה ע"ס 25 לא"י.

והנציב הנוכחי, לאחר שהיה נוכח בהצגת „היהודי הנצחי“ באולם „ציון“, לפני ימים מספר שלח מכיסו את תרומתו לבנין „הבימה“, סך 50 לא"י, פי עשר מהנציב היהודי ופי שנים מהמנהיג הציוני...

ו ב כ ו ס ו כיצד? — ירושלים הצמאה הרעישה עולמות וערכה „משפט פומבי“ למצוקת המים ולממשלה, כידוע, חזנה הלך הנציב, אחר גמר הפסק דין, לוואדי אל קילט, דבר אל הפקידים והכה על ה...שלחן — לא היו שבועות מועטים והגיש לכל תושב ולכל איש ירושלים את כ ו ס המים החיים שלו...

וזכורני, לפני שנים מספר, אני הנבר ראיתי את הנציב בהצגת „היהודי הנצחי“, באולם „ציון“ בשבתו בין קיש ורעיתו, כשעמדה רובינה על הקמה והשמיעה קול חנה, גהי והי על „חרבן ירו-